

Paweł K

Po drugiej wojnie światowej...

Po drugiej wojnie światowej zmieniły się granice państwa polskiego. Wraz ze zmianą granic przesiedlano ludność polską na tzw. Ziemię Odzyskaną. Także moi pradziadkowie musieli opuścić swoje dawne miejsce zamieszkania i zamieszkać na nieznanej dla siebie ziemi na Dolnym Śląsku.

Mój pradziadek Kazimierz Koziura, z zawodu rolnik z żoną Anną mieli troje dzieci - Leopolda, Lecha oraz Helenę. Mieszkali oni na tzw. Kresach Wschodnich, we wsi Jezierna. Życie na kresach było spokojne i ustatkowane. Ludzie zawierali małżeństwa między sobą, nie zważając na religię i pochodzenie. Każdy żył w spokoju, szczęściu oraz zgodzie. Wszystko odmieniło się z chwilą wybuchu drugiej wojny światowej, a szczególnie pod jej koniec w 1943 roku. Ukraińska Powstańcza Armia organizowała masowe mordy ludności polskiej na kresach wschodnich. Pradziadek wraz z żoną synami i córką spakowali najpotrzebniejsze rzeczy i uciekli na Dolny Śląsk. Przybyli tu pociągiem w wagonach bydłowych razem z innymi Polakami. Od władz dostali przydział na zakwaterowanie do wioski Biechów koło Głogowa. Po przybyciu na miejsce, pierwszym problemem, jaki napotkali moi pradziadkowie, była mina wodna, która znajdowała się w Odrze, niedaleko wioski. Musiało przyjechać wojsko, aby minę zdetonować, co umożliwiło zamieszkanie w nowym dla nich miejscu. Warunki, które zastali stanowiły wiele do życzenia. Dom, do którego zostali przydzieleni, był kompletnie pusty. Okna były bez szyb. Jedynym ogrzewaniem był piec kaflowy wraz z miejscem do przygotowywania posiłków, który zaraz po murach, dachu i fundamentach domu był najlepiej zachowaną częścią domu. Pradziadkowie po pewnym czasie zaprzyjaźnili się z najbliższymi sąsiadami - z rodziną Klemba, która otrzymała niewiele lepsze warunki mieszkaniowe. Jednakże w domu posiadali oni resztki nasion zbóż oraz warzyw, które można było wykorzystać do rozpoczęcia upraw. Przygotowywanie pól, a następnie zbieranie plonów odbywało się ręcznie, bez udogodnień takich jak pług czy brony. W kilku następnych latach dziadkowie mieli obowiązek zdawać płody rolne do spółdzielni rolnych w ramach zadośćuczynienia - w zamian za ziemię oraz dom. Należało oddawać także ok. połowy otrzymanych produktów zwierzęcych tj. jajka, mleko oraz mięso w przypadku uboju zwierzęcia. Po dwóch latach państwo każdej rodzinie w wiosce przydzieliło po 10 kurcząt i po 3 świnie. Ważnym problemem dla życia mieszkańców była rzeka Odra, która na wiosnę często wylewała niedaleko domów sąsiadów i pradziadków. W wiosce po kilku latach po wojnie pojawiła się

świątlica wiejska, w której często były organizowane biesiady. W następnych latach pradziadkowie oddawali swoje obowiązkowe dostawy z pola do spółdzielni, jednakże nie były one aż tak wysokie, jak w pierwszych 10 latach po wojnie. W późniejszym czasie, wraz z budową huty miedzi Głogów, pradziadkowie w roku 1986 dostali obowiązek przeniesienia się do Głogowa. Jednak nie przenieśli się do Głogowa, ale do wsi Głogówek, gdzie zamieszkali na stałe. Zaraz po wyprowadzce z wioski, dom oraz budynki gospodarcze zostały zrównane z ziemią. Prababcia zmarła w 1979 roku, natomiast Pradziadek zmarł w 1990 roku. Pradziadkowie spoczywają na cmentarzu w Biechowie.

Mój drugi pradziadek - Jan Klemba, był z zawodu rolnikiem. Z żoną Zofią mieli dwoje dzieci - Stanisławę oraz Józefa. Mieszkali oni w wiosce Ścieki, niedaleko Łodzi. Po drugiej wojnie światowej, Armia Czerwona wysiedliła wioskę, przez co moi dziadkowie zostali przesiedleni również do wsi Biechów. Historia zamieszkania pradziadków Klemba, pokrywa się praktycznie w całości z zamieszkaniem pradziadków Koziura. Ich córka Stanisława wyszła za mąż za Leopolda Koziurę. Po ślubie dziadek Leopold wraz z babcią Stanisławą starali się o mieszkanie w Głogowie, aby nie być uzależnionym od swoich rodziców. Jednak przez pierwsze kilka lat państwo nie chciało przydzielić dziadkom mieszkania. Dopiero w 1970 roku dziadkowie dostali przydział do mieszkania na ulicy Stanisława Moniuszki w Głogowie. Warunki mieszkaniowe były dobre, gdyż były to bloki niedawno wybudowane. W ciągu pierwszych lat musieli oni spłacić mieszkanie, w którym mieszkali. Dziadkowie mieli troje dzieci: Helenę, Dorotę i Andrzeja - mojego tatę. Dziadek zmarł w 2002 roku, natomiast Babcia zmarła w 2015 roku. Dziadkowie pochowani są na cmentarzu na Osiedlu Brzostów w Głogowie. Wraz z budową huty miedzi Głogów, pradziadkowie w 1988 roku dostali obowiązek przeniesienia się do Głogowa, z którego skorzystali i zamieszkali na ulicy Łokietka. Gdy wioskę wyludniono, postanowiono ją zrównać z ziemią. W miejscu dzisiejszej wioski ostał się cmentarz oraz pozostałości działek z fundamentami budynków. W 2003 roku wioska zniknęła z mapy, stała się ona ulicą Głogowa. Pradziadek Jan zmarł w 1993 roku, natomiast prababcia zmarła w 1996 roku. Pradziadkowie spoczywają na cmentarzu na Osiedlu Brzostów w Głogowie. Domy zostały zburzone po 10 latach od wyprowadzenia się z wioski.

Fot. 1

Fot. 2

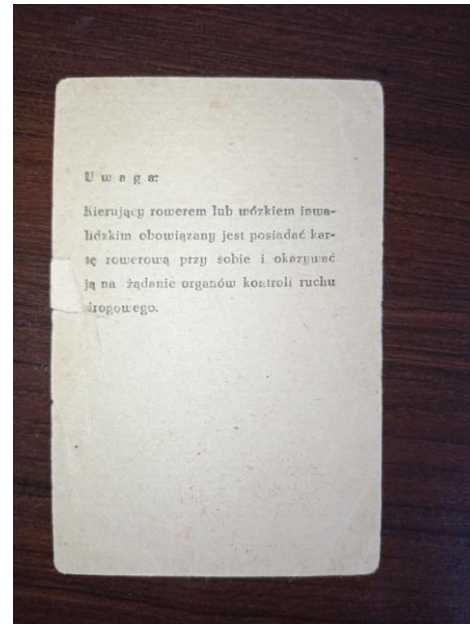

Fot. 3

Fot. 1-3. Zachowane zdjęcia domu pradziadków Klemba z roku 1998 przed wyburzeniem

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 4-5. Zdjęcia Karty rowerowej Babci Stanisławy

Fot. 6

Fot. 7

Fot. 8

Fot. 9

Fot. 6-9. Zdjęcia części znaczków pocztowych, zbieranych przez dziadka Leopolda, a następnie przez moją tatę Andrzeja